

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra sociologie

Posudek vedoucího/oponenta bakalářské práce

Jméno autora	Kristýna Štěpánová
Název práce	Trávení volného času studentů Univerzity Hradec Králové
Studijní obor	Sociologie obecná a empirická
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Josef Bernard, Ph. D., Katedra sociologie, Filozofická fakulta Univerzita Hradec Králové
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	PhDr. Magdaléna Gorčíková, Ph.D., Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové
Rok obhajoby	2020

Hodnocení cíle/ů práce

Cíl práce není úplně dobře od počátku precizován (z výsledků vlastního výzkumu se autor zabýval tím, kolik času hráči věnují hraní her, jestli si našli nějaké přátele/partnery a zdali se ztotožňují s herním žánrem/potažmo hráčskou komunitou), v úvodu chybí výzkumné otázky. Participantů měli být představitelé hráčské komunity, kteří byli apriori rozděleni dle čtyř nejhranějších herních žánrů (nejspíše autor vychází z kapitoly 2?) a využita byla (ne příliš vhodně) metoda polostrukturovaných rozhovorů. S ohledem na zvolenou metodologii a způsob jak byly položené otázky nebylo možné zodpovědět všechny vytyčené výzkumné otázky.

Hodnocení obsahové stránky práce

<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Vhodně zvolená metodologie</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Práce s výzkumnými otázkami</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Adekvátní průběh analýzy dat</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Splnění deklarovaného cíle/cílů práce</i>	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

<i>Stylistická úroveň práce</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Pravopis a gramatika</i>	dobré	s výhradami	špatné
<i>Vhodná grafická úprava stránkování a textu</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Zpracování tabulek, obrázků, příloh</i>	dobré	s výhradami	špatné

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Hlavním záměrem bakalářské práce je popsat volnočasové aktivity studentů Univerzity Hradec Králové.

1. úvod

Úvod (strana 9-10) neodpovídá struktuře/ obsahu práce a není úplně jasné, co bude vlastně předmětem a hlavně cílem práce, kterou před sebou má čtenář. Až na straně 31 se čtenář dozvídá o tom, že v práci jsou prezentovány výsledky vlastního online dotazníkového šetření. V úvodu by měly také zaznít minimálně výzkumné otázky a nastolení fenoménu volného času u vysokoškoláků, aby bylo jasné, proč se tématem vůbec zabývat (pouhé vyjádření subjektivního zájmu nedělá téma ještě relevantním).

2. výpisky v teoretické části, chybí formulace problému/ fenoménu a popis aktuálního stavu

Teoretická část neformuluje věcně problém volnočasových aktivit mládeže, ale působí jakou souhrn vzájemně neprovázaných definic a témat (viz kap. 3 Volnočasové aktivity a jejich rozdělení a podkap. 1.2 Formy volného času, samostatná druhá kapitola s názvem Volný čas a životní styl a čtvrtá kapitola s názvem Kvalita života, zcela nad rámec tématu pak kapitola 5 a 6 definující pojem vysokoškolák z pohledu vývojové psychologie a problematizující vliv volného času na rozvoj osobnosti). Dále by teoretická část měla být z hlediska obsahu rozvržena od obecných poznatků, které se vztahují k předmětu výzkumu po poznatky konkrétní (speciální) – například vysvětlující proměnné ve druhé části práce (tj. faktory ovlivňující podobu trávení volného času), které by byly opřeny o výsledky předchozích badatelů.

Chybí kapitola či alespoň odstavec, který by provázal teoretickou část s částí výzkumnou, čtenáři není zřejmé, jak spolu tyto dvě části souvisí.

2 zastaralá literatura, absence aktuálních výzkumů mládeže

Jde o nejslabší místo celé práce. Práce vychází z neaktuálních (starších) zdrojů, situace se s ohledem na rozmach informačních médií změnila za posledních 20 let a změnila se i role volného času ve veřejném diskurzu (což je bez specifičtější reflexe poznamenáno v podkap. 1.3.7). V českém prostředí vzniklo několik studií, které se věnovaly výhradně trávení volného času. Například fenoménem volného času zasazeného do širšího kontextu i právě změn v soudobé společnosti představuje z letošního roku kniha „Volný čas, společnost, kultura“ od Ivana Charváta a Jiřího Šafra, kde by autorka mohla narazit na nejaktuálnější informace o podobě volného času populace v ČR (včetně vysokoškoláků) a také další cenné odkazy na výzkumy z této oblasti u nás. Namátkově mne napadla ještě i Kolesárová, K. (2016). Životní styl v informační společnosti. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. A nepřeborné množství komerčních výzkumů (pod záštitou České televize, MŠMT apod.) Ale i citovaný Petr Sak má novější studii z roku 2016 – odkaz lze nalézt zde: http://www.insoma.cz/Studie%20generace_mladez_a_jeji_vyzkum.pdf

3 hypotézy

Neodpovídají stavu poznání v teoretické části, není jasný jejich důvod (proč by děvčata a chlapci měli trávit volný čas jinak, proč není raději zkoumán vliv nabídky v dané lokalitě místa bydliště? Autorka hovoří o tom, že ženy mají další povinnosti (které nezjišťuje), a proto mají méně volného času (kolik žen ve věku studia vysoké školy mají dítě? s. 29), apod. Významně souvisí s nestatečnou obeznameností s tématem, čemuž odpovídá i samotný nástroj - dotazník.

Jen krátce, metodologicky. Obecně bude problém v samotné formulaci „volného času“, viz dotazník na straně 54 až 57, zejména otázka 6. Stejně tak subjektivní dotaz na dostatek volného času (otázka č. 4), stejně tak nelze mapovat dopad finanční situace na volný čas, protože pro každého je finanční stránka dostučující v jiném okamžiku a my nevíme kolik volnočasových aktivit je finančně vázáno, pokud je otázka na volný čas složena z aktivit, které nejsou placené atd. Bylo by více než vhodné znát socioekonomický status rodiny studentů.

4 Interpretace výsledků, diskuze, závěry, limity výzkumu

V kapitole 7.5 je obtížné se vyznat, chtělo by to nějaké shrnutí hypotéz v závěru a nikoliv prokládat tabulkami (navíc většina vložených deskriptivních statistik bývá běžně součástí přílohy bakalářské práce). Domnívám se, že v případě hypotézy 1 a nedostatku proměnných ve vzorku dle genderu by bylo vhodné překódovat dichotomicky proměnnou (tj. dostatek času na trávení volného času na kategorie ano-ne) a stejně u dalších hypotéz.

Otázky nejsou validizovány, mohli být ukázány jednoduše jen bivariální vztahy (počet volného času a subjektivní pocit dostatku času na volnočasové aktivity), není zřejmé, proč se autorka neptala explicitně na bydlení na vesnici/ městě (viz kap. 1.3.4 a hypotéza č. 6).

Na straně 47 je kapitola nazvaná Závěr, ale jde jen o souhrn či soupis výsledků a ne/zamítnutých hypotéz. Chybí kapitola, které by zmapovala limity výzkumu a analýzy a pak závěry, ale hlavně diskuze s interpretací výsledků a jejich srovnáváním s výzkumy jiných/ dalších autorů. Závěry by měly pak prezentovat jen nejvýznamnější výsledky a zasadit je do širšího kontextu, případně navrhnout místa k dalšímu bádání. Tento závěr (stejně jako úvod) by měl čtenáři sloužit k získání základního přehledu o dané bakalářské práci.

V závěru také postrádám diskuzi (limity zvolené metodologie, výběr participantů, apod.)

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

1. struktura práce

V teoretické části musí být kapitoly seřazeny v logické a tematické provázanosti, což se autorce nepovedlo.

2. způsob odkazování v textu:

Když autorka využívá myšlenky autorů a uvádí autora/ autorku nějakého zdroje, je třeba dát za jméno do závorky rok odkazující na vydání zdroje např. na straně 15: „Spousta dále hovoří také o tom, ...“

3. tečka na konci před/za citací

je-li v uvozovkách (aspoň jedna) celá věta, závěrečná tečka se píše do uvozovek. Je-li v uvozovkách jen část věty, tečka se píše až za závěrečnou uvozovku. Tomu odpovídá i postavení odkazovací závorky, stejně tak když necitujete je tečka až za závorkou.

Otázky k obhajobě práce

1. Jak chápeme koncept aktivního trávení volného času? Bude ve stejné kategorii nakupování v obchodě i chození na výstavy/do divadla? A lze naopak chápat čtení či deskové a karetní hry jako pasivní formu volnočasové aktivity? Prosím, diskutujte.
2. Může nabídka v místě bydliště ovlivňovat to, jak budete trávit svůj volný čas (aktivně vs. pasivně)? Jak by se to dalo zjistit v dotazníkem?
3. Jaká je tedy struktura volnočasových aktivit studentů UHK, kteří bydlí v Hradci králové a kteří nikoliv? Kolik studenti mají času na aktivity mimo školu a práci? Kolik jich pracuje? A jsou rozdíly dle věku?

Stručné slovní hodnocení (dle uvážení posuzovatele)¹

Práci hodnotím jako zdařilou, autorka se snažila zmapovat formy volného času studentů UHK a faktory, které je ovlivňují. Studenty UHK si oslovila přes facebookovou skupinu, chybí však lepší popis vzorku (nevíme o jaké procento jde ze všech studentů, ani jejich obor studia a další charakteristiky) i limity tohoto designu, pokud je chceme definovat jako studenty vysokoškoláků UHK. Nejslabší stránkou práce je absence nejnovějších výzkumů a zmapování aktuálního stavu fenoménu volného času u cílové populace, závěry a diskuze tak logicky jsou pouze popisem spíše nahodilých výzkumných otázek. Analytická část je tak slabší částí práce i s ohledem na formulace otázek v dotazníku. Nicméně analytické kroky jsou sice jednoduché a bez hlubšího sociologického zájmu, ale korektní. Shrnutí a závěry jsou pouze popisné, nevrací se k poznatkům z teorie, zcela chybí část diskutující limity práce a zejména výzkumného designu.

Výsledné hodnocení práce

Domnívám se, že přes uvedeného výtky autorka předložené bakalářské práce splnila základní požadavky kladené na tento druh kvalifikační práce. Práci doporučuji k obhajobě a na základě výsledku obhajoby navrhuji ji hodnotit stupněm C.

Navržené hodnocení

C

datum a místo

podpis autora posudku

¹ Např. náročnost tématu, specifika řešení, samostatnost nebo invence studenta, co jsou hlavní klady, nedostatky práce, případně jaký je přínos, nebo využitelnost práce, navrhovaná doporučení k možnému zužitkování práce; zejména však návrh řešení pro případ nedoporučujícího posudku: a) upřesnit, doplnit nebo rozvést stanovenou pasáž, b) opravit, přepracovat stanovenou pasáž, c) přepracovat celou práci na zadané téma, d) vypracovat novou práci na nové téma.